
Obsah

O autorech	11
Používané zkratky	15
Úvodem	17
1. Pojetí sociálního práva a jeho systém	21
1.1 Pojem sociálního práva	21
1.2 Vývoj, který vedl ke vzniku sociálního práva	22
1.3 Pojetí sociálního práva	27
1.4 Základní mezinárodní východiska soudobého sociálního práva	29
1.5 Systém sociálního práva ČR	35
1.6 Prameny sociálního práva	37
1.7 Základní principy sociálního práva	39
1.7.1 Princip rovnosti a zákaz diskriminace	39
1.7.2 Důstojnost	41
1.7.3 Svobody a práva	42
1.7.4 Solidarita	43
1.7.5 Participace	44
2. Právo na vzdělání	45
2.1 Dostupnost základního vzdělání	46
2.1.1 Sociální podpora vzdělávacím procesům	46
2.1.2 Dostupnost základního a středního vzdělání	49
2.1.3 Finanční dostupnost	50
2.1.4 Hygiena ve společném prostředí pro děti a mládež	53
2.2 Podpora studentů se zdravotním postižením	53
2.3 Sociální pracovník ve školách a dalších školských zařízeních	56
3. Sociální souvislosti práva na zdraví a zdravotní péči	61
3.1 Dostupnost zdravotní péče	62
3.2 Ochrana práv pacienta	68
3.3 Financování zdravotní péče	73
3.4 Sociální práce u poskytovatelů zdravotní péče	77
3.5 Sociální prostředí klienta zdravotní péče	84

4.	Právní úprava zaměstnanosti	87
4.1	Právo na práci	87
4.2	Politika zaměstnanosti	91
4.2.1	Osoby dlouhodobě nezaměstnané	95
4.2.2	Osoby se zdravotním postižením	98
4.2.3	Zprostředkování zaměstnání	99
4.2.4	Podpora v nezaměstnanosti	102
4.3	Ochrana zaměstnance při skončení pracovního poměru	103
4.3.1	Skončení pracovního poměru	103
4.3.2	Hromadné propouštění	105
5.	Sociální rozměr podmínek práce	107
5.1	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	107
5.1.1.	Bezpečnost práce	108
5.1.2	Bezpečnostní přestávka	112
5.2	Pracovní doba a doba odpočinku	113
5.2.1	Základní výměra pracovní doby	116
5.2.2	Práce přesčas	117
5.2.3	Rozvržení pracovní doby	118
5.2.4	Pružné rozvržení pracovní doby	119
5.2.5	Práce v noci	120
5.2.6	Pracovní pohotovost	121
5.3	Doby odpočinku	121
5.3.1	Přestávka na jídlo a oddech	122
5.3.3	Nepřetržitý odpočinek mezi směnami	123
5.3.4	Nepřetržitý odpočinek v týdnu	123
5.3.5	Dny pracovního klidu	124
5.4	Dovolená	125
5.5	Sociální aspekty odměňování práce	131
5.5.1	Smluvní princip v odměňování	131
5.5.2	Minimální mzda	131
5.5.3	Zaručená mzda	133
5.5.4	Zákonné příplatky	133
5.5.5	Splatnost a výplata mzdy a platu	133
5.5.6	Způsob a bližší podmínky výplaty mzdy	134
5.5.7	Srážky z příjmu z pracovněprávních vztahů	134
5.5.8	Platební neschopnost zaměstnavatele	135
5.6	Kolektivní obrana	137
5.6.1	Odborová organizace	137

5.6.2	Rada zaměstnanců	140
5.6.3	Povinnost poskytovat nadnárodní informace	140
5.7	Ochrana v nadnárodních organizacích	141
6.	Rodná politika	143
6.1	Státní sociální podpora	144
6.2	Ochrana a podpora těhotenství a mateřství	148
6.3	Ochrana a pomoc zanedbávaným dětem	149
6.4	Sociálněprávní ochrana dětí	153
6.5	Trestněprávní ochrana dětí	156
7.	Sociální pojištění	165
7.1	Základy sociálního pojištění	165
7.1.1	Právní vztahy	166
7.1.2	Financování sociálního pojištění	167
7.1.3	Správa sociálního pojištění	168
7.2	Krátkodobé dávky	169
7.2.1	Mezinárodněprávní souvislosti	170
7.2.2	Osobní rozsah	172
7.2.3	Věcný rozsah	173
7.2.3.1	Nemocenské	175
7.2.3.2	Ošetřovné	177
7.2.3.3	Peněžitá pomoc v mateřství	178
7.2.3.4	Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství	178
7.2.4	Organizace	179
7.3	Dlouhodobé dávky	180
7.3.1	Charakteristika systému dlouhodobého pojištění	180
7.3.2	Financování dlouhodobého pojištění	181
7.3.3	Právní úprava	182
7.3.4	Druhy důchodů	182
7.3.5	Zajištění v dlouhodobé nemoci	184
7.3.5.1	Mezinárodněprávní souvislosti	184
7.3.5.2	Osobní rozsah	185
7.3.5.3	Věcný rozsah	188
7.3.5.4	Organizace	189
7.3.6	Zajištění ve stáří	192
7.3.6.1	Mezinárodněprávní souvislosti	192
7.3.6.2	Osobní rozsah	193

7.3.6.3	Věcný rozsah	195
7.3.6.4	Organizace	196
7.3.7	Zajištění při ztrátě živitele	196
7.3.7.1	Mezinárodněprávní souvislosti	196
7.3.7.2	Osobní rozsah	197
7.3.7.3	Věcný rozsah	197
7.3.7.4	Organizace	198
7.4	Doplňkové zajištění ve stáří	198
7.4.1	Mezinárodněprávní souvislosti	198
7.4.2.	Osobní rozsah	199
7.4.3	Věcný rozsah	200
7.4.4	Organizace	202
8.	Péče o dlouhodobě zdravotně postižené a umírající	205
8.1	Péče o dlouhodobě fyzicky postižené	208
8.2	Péče o dlouhodobě duševně (mentálně) postižené	212
8.3	Péče o osoby v terminální fázi života	219
9.	Podpora chudých	227
9.1	Životní a existenční minimum a pomoc v hmotné nouzi	228
9.2	Podpora a pomoc dlouhodobě nezaměstnaným	230
9.3	Bezdomovectví	234
10.	Podpora a pomoc „zanedbaným“ osobám	241
10.1	Závislost na drogách a boj proti distribuci a užívání drog	242
10.2	Závislost na alkoholu a úsilí proti alkoholismu	246
10.3	Závislost na tabáku a boj proti kouření	249
10.4	Patologické hráčství a úsilí jej omezit	249
10.5	Prostituce	252
10.6	Péče o vězně před propuštěním na svobodu a po propuštění	256
11.	Menšiny, etnika a cizinci u nás	263
11.1	Národnostní menšiny	263
11.2	Romové	268
11.3	Sociální souvislosti migrace	285

12. Sociální služby	295
12.1 Systém sociálních služeb	296
12.2 Financování	301
12.3. Sociální pracovník	305
Závěr	307
Anotace	309
Klíčová slova	309
Annotation	311
Key words	311
Použitá literatura	313